

Ingen ændring i indikation for knæalloplastik over tid

Morten G. Thomsen, Henrik Husted, Kristian S. Otte, Thue Ørnsnes & Anders Troelsen

ORIGINALARTIKEL

Ortopædkirurgisk
Afdeling,
Hvidovre Hospital

INTRODUKTION

Traditionelt har indikationerne for indsættelse af primær total knæalloplastik (TKA) i forbindelse med behandlingen af knæartrose været smerter med forringelse af den daglige funktion, forringet helbredsrelateret livskvalitet og radiologiske tegn på artrose.

Mellem 2004 og 2009 blev antallet af operationer med indsættelse af primær TKA næsten fordoblet i Danmark. Det har været diskuteret, om denne stigning er et resultat af, at patienterne opereres på baggrund af svagere indikationer i form af mindre radiologisk påviselig artrose og mindre påvirkning af fysisk formåen og helbredsrelateret livskvalitet.

Formålet med dette studie var at sammenligne præoperative grader af radiologisk artrose og sundhedsrelateret livskvalitet hos patienter, som fik isat primær TKA på baggrund af knæartrose i 2004 og 2009. En ændring i en eller flere af disse parametre kunne indikere en ændring i de operative indikationer for TKA.

MATERIALE OG METODER

Gennem databasesøgning identificerede vi 154 og 369 patienter, som fik isat primær TKA på Hvidovre Hospital i henholdsvis 2004 og 2009. Patienterne udfyldte Short Form (SF)-36 spørgeskemaet præoperativt, og to grupper af patienter, der var repræsentative med hensyn til alder og køn, blev udtaget som stikprøver og sammenlignet ($n = 44$ i 2004 mod $n = 106$ i 2009). Kellgren-Lawrence (KL)-graden af artrose blev vurderet på præoperative røntgenbilleder for alle patienter og sammenlignet grupperne imellem sammen med patientdemografien.

RESULTATER

Der fandtes ingen statistisk signifikante forskelle i hverken kønsfordelingen eller den gennemsnitlige alder af patienter, som fik isat primær TKA i 2004 og 2009. Den præoperative KL-grad afveg ikke statistisk signifikant, med KL-graden på 3-4 i 52,4% og 49,6% af patienterne i henholdsvis 2004 og 2009 ($p = 0,57$).

Den præoperative fysiske komponent-middelscore (SF-36) var 32,6 og 33,7 i henholdsvis 2004 og 2009; ingen statistisk signifikant forskel ($p = 0,44$). Den præoperative mentale komponent-middelscore (SF-36) derimod var 6,3 point højere hos patienter, der var opereret i 2009 (43,0 og 49,3 i henholdsvis

Anteroposterior radiograph showing the left knee of a standing patient one year postoperatively. In this case the Cruciate Retaining AGC prosthesis (Biomet).

2004 og 2009), hvilket repræsenterer en statistisk signifikant forskel ($p = 0,003$).

KONKLUSION

I dette studie fandtes der ingen tegn på, at præoperative grader af radiologisk artrose og fysisk helbredsrelateret livskvalitet (vurderet ud fra den fysiske komponent-score i SF-36) skulle have ændret sig hos patienter med knæartrose, som opereres med indsættelse af TKA. Således ser det ud til, at disse dele af indikationerne for indsættelse af primær TKA ikke er blevet svækket.

Samtidig med stigningen i antallet af primære TKA'er så vi, at den mentale komponent-score (SF-36) også steg statistisk signifikant. Den øgede mentale helbredsrelaterede livskvalitet hos disse patienter kan tænkes at have en gavnlig effekt på det postoperative rehabiliteringsforløb.

DANISH MEDICAL JOURNAL: Dette er et resume af en originalartikel publiceret på danmedj.dk som Dan Med J 2012;59(8):A4492.